YENİ PARTİ

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1442

51955

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların, İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Eylem Ertuğ ERTUĞRUL
Zonguldak Milletvekili

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48'inci maddesinin 9'uncu fıkrası (KTK m. 48/9) kapsamında, teknik cihazlarla (alkolmetre) alkol ve uyuşturucu testi yaptırmayı kabul etmeyen sürücülere ağır idari para cezaları uygulanmakta ve sürücü belgeleri uzun süreli olarak geri alınmaktadır.

Ancak uygulamada ve Meclisimize ulaşan vatandaş başvurularında, denetim esnasında kolluk kuvvetlerine kesinlikle ret beyanında bulunmayan, cihaza defalarca üfleme girişiminde bulunan fakat solunum güçlüğü, akut sağlık sorunları veya fizyolojik nedenlerle cihazın gerektirdiği teknik parametreleri (yeterli üfleme süresi, debi ve hava hacmi) karşılayamayan yurttaşlarımızın doğrudan "testi reddetmiş" sayılarak KTK m. 48/9 kapsamında cezalandırıldığı görülmektedir. Hatta olay anında kan testi yapılmak üzere hastaneye sevkini defalarca talep eden ve yaka kamerası kayıtlarında "ölçümü reddetmiyorum" beyanı bulunan sürücülere dahi cihazın teknik olarak "yetersiz üfleme" uyarısı vermesi gerekçe gösterilerek tek taraflı tutanaklarla işlem tesis edilmektedir.

Uluslararası adli bilim literatüründe (örn. *Forensic Science International* çalışmalarında) fizyolojik ve anatomik farklılıklar sebebiyle her bireyin teknik nefes örnekleme standartlarını karşılayamayabileceği bilimsel olarak ortaya konulmuştur. Bu durum, bilinçli/iradi bir "ölçümü reddetme" eylemi ile iyi niyetli çabaya rağmen "geçerli numune verememe" arasındaki ayrımın denetim sahasında mutlak surette objektif kriterlere bağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Aksi bir uygulama Anayasa'nın ölçülülük, hukuki belirlilik ve cezaların bireyselleştirilmesi ilkelerine aykırılık teşkil etmekte ve telafisi güç mağduriyetler yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Trafik denetimlerinde kullanılan alkolmetre cihazlarında "geçerli nefes numunesi verememe/yetersiz üfleme" hali ile sürücünün bilinçli/iradi olarak "ölçümü reddetmesi" hangi objektif, teknik ve ölçülebilir kriterlerle birbirinden ayırt edilmektedir?
2. Alkolmetre cihazının yalnızca "Yetersiz Üfleme" uyarısı vermesi, sürücünün KTK m. 48/9 kapsamında teknik cihazı kullanmayı reddettiğinin tespiti için tek başına yeterli hukuki ve teknik delil kabul edilmekte midir? Ediliyorsa bunun yasal ve idari dayanağı nedir?
3. Emniyet ve jandarma birimlerince sahada yaygın olarak kullanılan alkolmetre cihazlarında (örn. ARMAS NAM-E30C vb.) yer alan "RET" (Ret Çıktısı) modu cihaz tarafından otomatik olarak mı üretilmektedir, yoksa görevli kolluk personeli tarafından manuel olarak mı seçilmektedir? RET çıktısının manuel seçilmesi durumunda, personelin uyması gereken amir hüküm, standart yönerge veya kontrol protokolü mevcut mudur?

4. Bahse konu alkolmetre cihazlarında geçerli bir numunenin oluşması için gereken minimum üfleme süresi, asgari hava akış/debi değeri ve minimum nefes hacmi parametreleri nelerdir? Bu eşik değerler cihaz veya kullanıcı bazında değiştirilebilmekte midir?
5. Denetim esnasında sürücü tarafından yapılan tüm üfleme denemeleri, nefes debisi, süresi, üflenen hacim, verilen hata kodları ve tarih/saat bilgileriyle cihazın dahili elektronik hafızasına log/veri olarak kaydedilmekte midir? Bu teknik verilerin saklama süresi nedir ve talep halinde yargı mercilerine veya sürücülere sunulmakta mıdır?
6. Sağlık sorunu, astım, nefes darlığı, ileri yaş veya nazal tıkanıklık bildiren ve teknik cihaza birden fazla kez üflemesine rağmen geçerli numune oluşturamayan sürücüler için cihazlarda bulunan "manuel/pasif ölçüm modlarının" kullanılmasına dair teşkilatınıza bağlı standart bir uygulama talimatı var mıdır?
7. Cihazı reddetmediğini açıkça beyan eden, üfleme girişiminde bulunan ancak geçerli numune oluşturamayıp sağlık kuruluşunda **kandaki alkol oranının tespit edilmesini (kan testi)** talep eden sürücülerin bu talepleri neden karşılanmamaktadır? Bu durumdaki sürücülerin adli tıp/sağlık kuruluşlarına sevk edilerek alternatif ölçüm yöntemine yönlendirilmesini engelleyen bir mevzuat hükmü bulunmakta mıdır?
8. KTK m. 48/9 kapsamında işlem tesis edilmeden önce; sürücünün açıkça "reddetmiyorum" beyanı, kolluk yaka kamerası kayıtları ve fiilen sergilenen üfleme çabalarının tutanağa şerh düşülmesini zorunlu kılan bir düzenleme bulunmakta mıdır?
9. Trafik denetiminde görevli kolluk personeline "yetersiz numune verme" ile "pasif direnç / ölçümü reddetme" arasındaki teknik ve hukuki farklar ile alternatif modların kullanımı konusunda periyodik hizmet içi eğitim verilmekte midir?
10. KTK m. 48/9 uyarınca sürücü belgesine 5 yıl süreyle el koyma yaptırımı uygulanırken; kişinin adli/trafik geçmişi, ilk ihlali olup olmadığı, radar/trafik cezasının dahi bulunmayışı gibi somut durumlar dikkate alınmakta mıdır? İptal ve el koyma yaptırımlarında ölçülülük ve kademeli yaptırım (şartlı sürüş, denetimli sürüş, zorunlu eğitim vb.) modellerinin mevzuata kazandırılmasına yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır?